

REDAKTION - REDAKCJA
 ADMINISTRATION - ADMINISTRACJA
 46, rue de la Charité, LYON
 Tél.: Franklin 07-30
 Ch. Postal: Lyon 628-06

ABONAMENT ABONNEMENTS
 1 miesiąc 3 miesiące
 28 fr. 75 fr.

Directeur
 Dyrektor | Dr S. NAWROCKI

WIARUS POLSKI

QUOTIDIEN POLONAIS

Rok 52. Année. Nr. 286

JEUDI
 CZWARTEK

23

PAŹDZIERNIKA 1941
 OCTOBRE

CENA
 PRIX

1 fr.

Służba zagraniczna składa przysięgę Naczelnikowi Państwa

Vichy. — Akt Konstytucyjny Nr 10, który przewidywał rozciągnięcie obowiązku składania przysięgi na szereg kategorii urzędników państwowych, zostanie odtąd zastosowany względem kierowników placówek konsularnych i dyplomatycznych (konsulów i ambasadorów).

Formułka przysięgi brzmi, jak następuje:

„Przysięgam na wierność Naczelnikowi Państwa i zobowiązuję się do pełnienia powierzonych mi obowiązków dla dobra Państwa w myśl zasad honoru i uczciwości”.

ZAKAZ UŻYWANIA AUT Z PRZED 1925 ROKU

Vichy. — Dla dostarczenia gospodarce francuskiej brakujących surowców, postanowiono przystąpić do oddania na szmelc starych samochodów, zbudowanych przed 1 września 1925 r. W tym celu zostają unieważnione zezwolenia na posiadanie auta (carte grise) dla wszystkich wozów turystycznych (z wyjątkiem wozów ciężarowych i autobusów).

Poza tym Komitet Organizacji przemysłu samochodowego zajmie się skupianiem starych wozów i dostarczaniem ich do fabryk metalurgicznych dla przetworzenia i dalszego wykorzystania. Komitet ustali cenę starych samochodów w ten sposób, by właściciele otrzymali możliwie całe należne odszkodowanie za wóz. Poza tym właściciele mogą zgłaszać swe podania w tej sprawie do Komitetu Organ. przy 13, Quai du Général Sarrail, — Lyon (Rhône).

KASY POŻYCZKOWE NA TERENACH OKUPOWANYCH

W myśl rozporządzenia o utworzeniu i zakresie działania Kas Pożyczkowych Rzeszy na okupowanych obszarach z dnia 5-go maja 1940 roku — pismo *Krakauer Zeitung* — założono dnia 15-go września 1941 r. w Krywcu Rogu i 29-go września w Brześciu Litewskim Kasy Pożyczkowe Rzeszy.

Cena pomocy amerykańskiej

Londyn. — Korespondent amerykański w Waszyngtonie londyńskiego dziennika „Daily Express” podaje, iż rząd Stanów Zjednoczonych żądał od rządu brytyjskiego oddania do dyspozycji sił amerykańskich wszystkich lotniczych i baz wojсковych oraz morskich imperium od Gibraltar do Singapuru i to nie tylko na czas trwania obecnej wojny, ale także w przyszłości na wypadek, gdyby Stany Zjednoczone ich potrzebowały.

Rząd amerykański dał do zrozumienia premierowi angielskiemu p. Churchillowi, iż Stany Zjednoczone życzą sobie, aby Wielka Brytania wzięła udział w utworzeniu powojennego międzynarodowego systemu gospodarczego.

Plany amerykańskie przewidywałyby ściśle współpracę pomiędzy Londynem i Waszyngtonem zarówno na płaszczyźnie politycznej jak i gospodarczej. Autorem tego planu byłby p. Cordell Hull, który pragnąłby zawrzeć formalny układ w tej sprawie.

STORPEDOWANIE TRANSPORTOWCA AMERYKAŃSKIEGO

Waszyngton. — P. Prezydent Roosevelt podał do wiadomości prasy, iż transportowiec amerykański „Lehigh” został storpedowany w pobliżu ekwatoru na wysokości najbardziej wysuniętego południowego cyplu Brazylii.

P. Roosevelt oświadczył, iż nie znał mu jest liczba osób, znajdujących się na pokładzie statku. Do brzozy przybiła jedynie jedna łódź z robotnikami.

Przypuszcza się — oświadczył p. Prezydent — iż dwie inne łodzie zaginęły, za którymi wszczęto poszukiwania. Według pierwszych nadeszłych informacji — niema zabitych wśród uratowanych tylko kilku rannych na skutek torpedy, która zatopiła statek.

Transportowiec „Lehigh”, po-

ORGANIZACJA PRZEMYSŁU SAMOCHODOWEGO W EUROPIE

Berlin. — W dniu 6 bm. rozpoczęły się w Berlinie obrady pomiędzy delegacjami przemysłu samochodowego Rzeszy, Italii i Francji celem doprowadzenia do uzgodnienia planów rozbudowy tego przemysłu w Europie i wspólnego wykorzystania istniejących w tej dziedzinie możliwości technicznych i gospodarczych.

Ujednolinitanie produkcji będzie dotyczyło nie tylko modeli silników i podwozi, ale również: sygnalizacji, oświetlenia, normalizacji części zamiennych, akumulatorów, przyrządów do oliwienia itp.

Zjazd ten prowadzi nadal swe prace w oddzielnych komisjach, a po zakończeniu robót wstępnych, powołano na zgrupowanie plenarnym ostateczne decyzje w tych sprawach.

Wojna na Zachodzie i w Afryce

Komunikaty niemieckie

Niemieckie łodzie podwodne zatopły na Atlantyku 7 statków handlowych o łącznej pojemności 38.200 ton. Wielki statek brytyjski „Swend Foyn” został poważnie uszkodzony torpedą. Samoloty bojowe zatopły na półn. — zachód od Hull statek handlowy o pojemności 10 tysięcy ton. Inny wielki statek został uszkodzony bombami.

Lotnictwo niemieckie atakowało port w Liverpool, oraz porty i urządzenia wojskowe na wschodnich i poł. — wschodnich wybrzeżach Anglii.

Bombowce brytyjskie rzuciły w czasie nocnego nalotu bomby wybuchowe i zapalające na kilka miejscowości półn. — zachodnich i zachodnich Niemiec. Są zabici i ranni wśród ludności cywilnej, oraz pewne szkody materialne. Zestrzelono 4 bombowce nieprzyjacielskie.

POŻAR W CHYNOWIE

W miejscowości Chynowie położonej w powiecie Grójcekim wybuchł wielki pożar — pismo *Krakauer Zeitung*. — Z jednego budynku ogień przetrzącił się na sąsiednie i strawił zabudowania, w których znajdowały się zbiory. Straż pożarna przybyła z Czapińsk, Drwałewa i Góry Kalwaryjskiej, lecz zadanie jej było bardzo trudne z powodu dużej odległości wody. Matruy inwentarz stał się prawie całkowicie pastwą płomieni, jedynie bydło udało się zabezpieczyć w porę.

Gospodarka żywnościowa w „gubernatorstwie”

Władze na terenie „gubernatorstwa” prowadzą obecnie akcję zakrojoną na szeroką skalę, mającą na celu przejęcie, przechowanie, a następnie rozdzielanie tegorocznych zbiorów. Jednocześnie prowadzona jest walka z handlem potajemnym, o której to akcji wspominaliśmy już poprzednio.

Dla przechowania tegorocznych zbiorów trzeba było potworzyć wielkie składnice. Według dotychczasowych obliczeń zbiory tegoroczne mają być większe od zbiorów roku ubiegłego. Dla przechowania zboża, roślin oleistych, strączkowych i ziemniaków utworzono 30 dużych składów państwowych, mogących pomieścić 200.000 ton zboża oraz liczne składki mniejsze przy spółdzielniach powiatowych i licznych spółdzielniach miejscowych. Obejmowanie zbiorów przeprowadzane jest przez Główny Wydział Rolnictwa pod nadzorem wydziału rolnictwa i wy-

Wojna niemiecko-rosyjska

Niemcy zajęli Stalino w zagłębiu Donieckim

— donosi Berlin

Zaciekłe walki pod Możajskiem i Orłem

— donosi Moskwa

Komunikaty niemieckie

Oddziały wojsk niemieckich i włoskich zajęły okręg Stalino, jeden z najważniejszych ośrodków przemysłu wojennego zagłębia Donieckiego.

Niemieckie aparaty bojowe bombardowały ważne instalacje w Moskwie i Leningradzie.

Komunikaty rosyjskie

Walki toczą się w dalszym ciągu na całej szerokości frontu, ze szczególną zaciekłością na odcinkach Kalinina, Możajska i Małego Jarostawia.

Na odcinku Orła wojska sowieckie wstrzymują w dalszym ciągu napór oddziałów niemieckich, zadając im ciężkie straty. Zniszczonych zostało na tym odcinku w 6 dniach 97 czołgów niemieckich, 43 dział i 13 samochodów.

ODPARCIE GWALTOWNYCH KONTRATAKÓW ROSYJSKICH NAD JEZIOREM ŁADOGA I POD LENINGRADEM

Berlin. — D.N.B. podaje, iż wojska sowieckie dokonały kilka kontrataków na odcinku jeziora Ładoga, usiłując przerwać pochod sił niemieckich.

Kontrataki rosyjskie — pisze D.N.B. — zostały przeprowadzone na szerokim froncie i z wielką gwałtownością. Wspierane były przez czołgi i niejednokrotnie nawet artylerię. Wszystkie te kontrofensywy stały jednak odparte i wojska sowieckie poniosły krwawe straty.

Pod Leningradem odparty barierę przeciwlotnicze szczególnie gwałtownie kontrataki nieprzyjacielskie.

Wyeliminowano z walki 20 ciężkich czołgów, a 20 średnich zniszczono; kontrataki rosyjskie mające na celu zajęcie ważnego odcinka drogowego, zostały złamane.

SPADOCHRONIARZE NIEMIECCY W OKOLICACH MOSKWI

Nowy Jork. — Radio amerykańskie podaje wiadomość z Moskwy, iż wielka liczba spadochroniarzy została rzucona na okolicę stolicy rosyjskiej. Celem ich miała być dezorganizacja normalnego transportu rezerw sowieckich na zewnętrzny front miasta.

Ponadto podaje radio amerykańskie następującą depezę z Berlina:

Niemieckie koła wojskowe in formują, iż lotnictwo niemieckie dokonało na Moskwę olbrzymiego nalotu, którego gwałtowność porównać można do nalotów na Londyn we wrześniu 1940 r.

Informacje te, pochodzenia niemieckiego, nie zostały oficjalnie potwierdzone w chwili ich ogłoszenia.

WALKA O KAŻDĄ PIĘDZ ZIEMI

Moskwa. — Radio rosyjskie nadało artykuł moskiewskiego dziennika „Prawda”, w którym oświadcza, iż każde miasto, każda wieś rosyjska winny zamienić się w fortecę, opierając się na pochodowny wojsk niemieckich. Należy — mówi artykuł — przewidzieć nie tylko zewnętrzną obronę każdego skupiska, lecz ewentualnie walki uliczne i obronę każdej piędzi ziemi i każdego domu.

WSZYSTKIE WYSPIY SĄ W RĘKACH NIEMIECKICH

Berlin. — Zajęto wyspę Dagea a wszystkie wyspy na morzu Bałtyckim są w rękach sił niemieckich. Cały Bałtyk jest wolny od nieprzyjaciela.

W ścisłej współpracy z marynarką wojenną i lotnictwem — udało się niemieckiej dywizji piechoty wyładować na południowym punkcie wyspy, która po 10 dniach zaciekłych walk została oczyszczona z sił nieprzyjacielskich.

POSUWANIE SIĘ WOJSK WĘGERSKICH W ZAGŁĘBIU DONIECKIM

Budapeszt. — Kompetentne koła węgierskie podają: Zjednoczone wojska walczące na Ukrainie, posuwają się nieprzerwanie na wschód, zabierając wszędzie jeńców do niewoli i sprzęt wojenny. Dotychczas

otrzymane rezultaty uniemożliwiły nieprzyjacielowi utrzymanie linii w zagłębiu Donieckim. W rzeczywistości wojska zjednoczone zajęły punkty, których strata uniemożliwiła wojskom rosyjskim wszelką obronę. Honwedzi posuwają się w dalszym ciągu i zabrali również jeńców do niewoli.

ODDANIE DWÓCH NOWYCH PORTÓW DLA STATKÓW U. S. A.

Waszyngton. — Jak się dowiadują amerykańskie koła marynarki — rząd S.Z.S.R. oddał do dyspozycji statków amerykańskich dwa nowe porty na najbardziej wysuniętym wschodnim wybrzeżu Rosji.

Chodzi w tym wypadku o porty Nogajewo na północ od Władywostoku oraz Petropawłosk na Kamczatce.

SZYBKI ROZWÓJ TAGANROGU

Moskwa. — Port Taganrog został zbudowany stosunkowo niedawno. Centrum miasta było zajęte przez kilka fortów, z których jeden został zbudowany przez Piotra Wielkiego w 1698 roku. Okręg ten został ostatecznie zajęty przez Rosjan dopiero w połowie XVIII wieku. W mieście tym zmarł 1 grudnia 1825 roku ar Aleksander, wracając z Krymu, natomiast w 1860 r. urodził się tu znany powieściopisarz Antoni Czechow.

Od r. 1917 port został szybko rozbudowany, a równocześnie powstało tu kilka wielkich zakładów metalurgicznych, a m. inn. wielka fabryka czołgów. Jest tu również przemysł garbarski i maszyn precyzyjnych. Miasto liczy obecnie ponad 100 tys. mieszkańców. Znajduje się ono o 60 km. na zachód od Rostowa-nad-Donem. Port miejsceowy jest pokryty lodem prawie całą zimę.

Walka z masonerią

Vichy. — Naczelnik Państwa powierzył prof. p. Bernardowi Fay utworzenie muzeum bibliotecznego tajnych stowarzyszeń. P. Fay zabrał się do zebrania całkowitej dokumentacji o masonerii. Zgromadzone 80 tysięcy stron aktów zabranych z łóż i mieszkań różnych dygnitarzy masonskich. Można było w ten sposób zestawzić prawie zupełny spis członków wszystkich łóż istniejących we Francji.

Łoże posiadały około 60 tysięcy członków czynnych i prawie tyle biernych.

Marszałek Pétain zarządził opublikowanie listy dostojników masonskich. Prace wykonano z nadzwyczajną dokładnością. Nie opuszczono świadomego żadnego nazwiska, jak tego dowodzi przytoczone nazwisko osób, które umarły albo zostały wykluczone.

Jak oświadczył prof. Fay, celem tych publikacji nie jest to, aby szczerć przeciw masonom lub wydać ich na osobistą zemstę. Ale chodzi o to, by usunąć tajemną sieć wpływów, z której kilku miało korzyści, a cały kraj miał szkodę.

Sankcje powzięte przeciw masonom są lekkie, bowiem uderzają one jedynie w urzędniczą i ograniczają się do ich zdy misjonowania.

Opinia publiczna może nie zawsze rozumiała, dlaczego opublikowano listy masonskie, w których figurowała tylko znikomą liczbą znanych osobistości politycznych. Stało się tak dlatego, że dostojnicy masonscy tworzyli kadry potężnej armii. Byli oni bojownikami i apostołami. Liczba ich przyznanej karności „braci” nadawała im w kraju poważne znaczenie, a rola, jaką odgrywali, nie ulega żadnej kwestii.

Nazwiska wpływowych osobistości nie figurowały wśród dygnitarzy będą jeszcze publikowane razem z doniosłą dokumentacją o roli stowarzyszeń

Marszałek Pétain protestuje przeciw bombardowaniu miasta Le Havre

Le Havre. — Marszałek Pétain wystosował do Izby Handlowej w Le Havre pismo w odpowiedzi na jej apel. W liście tym pisze Naczelnik Państwa:

„Z protestu władz miejskich, z raportów waszego prefekta, ze zdjęć fotograficznych, które mi przedłożyli niedawno niektórzy wasi współobywatele, znam okrutny los waszego miasta w obecnej chwili.

„Protestuję całym sercem Francuzi i żołnierza przeciw ostatnim bombardowaniom, które są bez znaczenia pod względem wojskowym i na skutek których cierpi wyłącznie ludność cywilna. Proszę Was, byście wyrzuli mieszkańcom m. Le Havre, a szczególnie rodzinom ofiar mojego współczucia, aby w tych bolesnych chwilach, jakie przechodzą, mieli zapewnienie, że Naczelnik

Państwa myśli o nich często ze smutkiem i troskliwością”.

OBAWY PREMIERA IRLANDII

Dublin. — Przemawiając w Wexford, p. de Valera, prezes rady ministrów Irlandii, ostrzegł ponownie wszystkich swych rodaków przed lekceważeniem niebezpieczeństwa, jakie zagraża temu krajowi.

„Nie chodzi tu — podkreślił mówca — o jakieś wątpliwe możliwości wciągnięcia Irlandii do wojny, ale przeciwnie, wszystkie poważnie myślące osoby uważają, iż możliwość ta jest prawie pewną”.

Na zakończenie p. de Valera wezwał Irlandczyków do czynienia bez przerwy coraz większych przygotowań obronnych w każdej dziedzinie życia krajowego.

Wznowienie rozmów japońsko-amerykańskich

Tokio. — W toku pierwszego zebrania nowego gabinetu japońskiego, p. Tojo, minister spraw zagranicznych, zdał sprawozdanie z odgłosów, jakie wywołało utworzenie nowego rządu Japonii, w Niemczech i Włoszech z jednej, a w Ameryce i Anglii oraz w innych krajach z drugiej strony.

P. Okinori Kaya, minister skarbu, mówił o reakcji kół finansowych.

Donoszą również, że p. Haruhiko Mohi, radca ambasady w Moskwie, wielki znawca zagadnień rosyjskich, został mianowany wiceministrem spraw zagranicznych.

Pod koniec tygodnia p. Tojo odbędzie doniosłą konferencję z p. J. Crew i R. Craigie, ambasadorami Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii.

Prasa amerykańska zauważa, że konferencja ta może mieć zasadnicze znaczenie dla rozwo-

ju stosunków japońsko-amerykańskich. Naświetli ona obecne stanowisko państw zainteresowanych w zagadnieniu Pacyfiku.

Te same dzienniki zwracają uwagę na to, że położenie na Dalekim Wschodzie pozostaje wprawdzie napięte, jednak nie uszuwa ono bezpośredniego niebezpieczeństwa, bowiem gen. Tojo jest „politikiem silnej ręki, ale nie agresywnym”.

Mimo wszystko tak Stany Zjednoczone jak Anglia powzięły środki ostrożności na Pacyfiku. Również stan zaniepokojenia, jaki objawił się ostatnio w Bangkoku z chwilą dymisji ks. Konoye, nadal istnieje.

STOSUNKI FRANCUSKO-BELGIJSKIE

Bruxela. — W wywiadzie udzielonym dziennikowi flamandzkiemu „Het Leatse News” oświadczył p. Benoit — Méchin, sekretarz Stanu, co następuje: „Mogę zapewnić, że dla Francuzów fakt, iż wielki Krzyż Legii Honorowej został zwrócony królowi Leopoldowi przez marszałka Pétain, jest nagrodzeniem krzywdy, która wyłącza wszelką fałszywą interpelację. Powtarzam — kwestia ta dla narodu francuskiego już nie istnieje”.

NADMIAR DZICZYNY W SZWAJCARII

Genewa. — W okręgu Turgowii zauważono ostatnio znaczne powiększenie zwierzostanu. W niektórych okolicach mu siano urządzić obławę, gdyż dziczyzna niszczyła pola i ogrody.

W kilku wierszach

Waszyngton. — Ambasador panamski oświadczył p. Cordell Hull, iż Panama jest gotową do odstąpienia wszelkich baz morskich, lub powietrznych, jakie byłoby potrzebne Stanom Zjednoczonym.

La Ricamarie. — Zaaresztowano tu trzy kobiety, które trudniły się potajemną sprzedażą jaryny. Skonfiskowano 600 kg. towaru i przekazano go urzędowi aproprazycyjnemu.

Nowy Jork. — Jak donosi D. N. B., senator pacyfistyczny Wheeler nosi się z zamiarem złożenia przed Kongresem żądania „natychmiastowego głosowania nad wypowiedzeniem wojny przez U. S. A., aby w ten sposób zmusić opinię publiczną do reakcji przeciwko polityce rządowej.

Saint-Etienne. — Dozorca składów z ubraniami, niejaki G. Masclaux, lat 23, sprzeniewierzył część towarów, powierzonych jego pieczy. Wraz z nim aresztowano współnika Mukopolios, który nabywał te rzeczy.

Waszyngton. — P. Morgenthau, sekretarz stanu do spraw finansowych U. S. A., oświadczył, iż rząd amerykański zakupił za 30 milionów dol. złota rosyjskiego, by umożliwić Rosji dalsze nabywanie sprzętu wojennego w Stanach Zjednoczo-

nych. Przed dwoma miesiącami Z. S. R. R. nadesłał już pierwszy transport złota za 10 milionów dolarów am.

Firminy. — W menażerii, przebywającej w Firminy, lew ciężko zranił swego pogromcę i wywołał panikę wśród publiczności. Pogromca został przewieziony do szpitala w stanie ciężkim.

Annouay. — W niezbadanych dotąd okolicznościach w miejscowym więzieniu wybuchł pożar, powodując śmierć w płomieniach niejakiego Bisenius, zaaresztowanego poprzedniej nocy za hałas uliczny. Bisenius ma 6-ro dzieci.

San Francisco. — Ogłoszono tu komunikat oficjalny, na mocy którego cała poczta, pochodząca z Japonii, a przeznaczona dla U. S. A. będzie odtąd podlegała cenzurze władz federalnych.

Lille. — Związek merów półn. i wschodniej Francji zwrócił się do władz centralnych z prośbą o „zaostrożenie kontroli przewozu i rozdziału żywności w tych okręgach, by „uniemożliwić potajemny handel”.

Paryz. — W potajemnym dancingu policja przyłapała ponad sto osób podczas weselnej zabawy. 13 żydów odesłano do obozu koncentracyjnego.

SZTUCZNE RADIUM

Uczony amerykański, dr. Livingood, oświadcza na podstawie eksperymentów dokonanych za wskazówkami profesora Lawrence'a z wydziału fizycznego w Berkeley (Kalifornia) że udało mu się wyznaczyć sztuczne radium. Za pomocą analizy chemicznej dr. Livingood poddał bismut działaniu elektronów, podługując się ciałkami o wadze atomowej dwukrotnie cięższej od wagi wodoru. Uczony oświadczył, że materia w ten sposób uzyskana odpowiada substancji „radium E”, która jest produktem wytwarzanym z rozkładającego się radium w toku przemiany na ołów. Chociaż jakoś tak wytworzony rad jest bardzo nielini, to jednak niema najmniejszej wątpliwości co do jego natury. Nowy produkt, jak dowodzi dr. Livingood, ma wszystkie właściwości naturalnego radu. Wystarczy 5 dni, aby przetworzył się on w galium. Jest to inny wytwór radioaktywny dający elektrony negatywne.

JAK SZWAJCARIA POWIEKSZA SWE TERYTORIUM...

Berto. — Ustalony przed 140 laty projekt osuszenia wielkiego mozarów Mogadino (na półn. wschód od Większego Jeziora) — został narazicie zrealizowany. Na miejscu pustkowi, zupełnie niezamieszkałych (ze względu na warunki klimatyczne) — wybudowano szereg kanałów i usunęto nadmiar wilgoci. Na miejscu, gdzie dawniej bezoporne grasowała zima białina — obecnie utworzono bardzo żyzne pola uprawne. W ten sposób terytorium Szwajcarii powiększyło się właściwie o około 50 km. kw. pięknej ziemi. Koszt budowy kanałów wyniósł 4,3 miliona fr. szwajcarskich.

Tajemnica stratosfery

Odmladzający gaz. — Doświadczenie amerykańskiego uczonego. — Jak działa na zwierzęta gaz syntetyczny. — Zbędność azotu dla życia organicznego. — Rezerwuuar długowieczności w przestworzach

Od piętnastu lat profesor Uniwersytetu w Kansas, amerykański uczonec dr. Willard Hershey, przeprowadza ciekawe doświadczenia, poddając zwierzęta, a przede wszystkim białe myszki, wpływom powietrza syntetycznego. Jak wiadomo, powietrze naszej atmosfery jest mieszaniną gazów. Składa się ono z 79 proc. azotu i około 21 proc. tlenu. Poza tym w atomkach procentów znajdują się w powietrzu tak zwane gazy szlachetne jak helium, argon, neon, krypton i szereg innych. Eksperymenty prof. Hershey'a polegają na stwarzaniu drogi najrozmaitszych mieszanek „powietrza syntetycznego”, przy czym w skład chemiczny tego powietrza wprowadza on różne zmiany, obserwując jak zmienia się wpływają na organizm zwierzęta.

W wyniku tych doświadczeń uczonec doszedł do przekonania, że t. zw. „czysta” kompozycja powietrza czyli 79 jednostek azotu i 21 tlenu, bez domieszki gazów szlachetnych, działa zabójczo na białe myszki. Na podstawie tego doświadczenia ustalono tezę, że gazy szlachetne są nieodzowne dla życia organicznego.

Ostatnie doświadczenia profesora Hershey'a zdają się wykazywać zbędność azotu dla życia organicznego, bowiem w powietrzu syntetycznym składającym się z 21 części tlenu i 79 części helium, zupełnie bez azotu, białe myszki rosły i rozwijały się znakomicie. Zdaniem uczonego, helium posiada właściwości bakteriobójcze, przyczynia się do spo-

tegowania i przedłużenia żywotności organizmów. Ludzkość winna więc dążyć do tego, żeby przebywać w warunkach, gdzie atmosfera posiada jak największą ilość tego gazu.

Ale gdzie szukać rezerwuaru tego dobroczynnego gazu, przedłużającego życie i krzepiącego organizmy?

Poszukiwania źródeł i zapasów helium wiążą się poniekąd z lotami stratosferycznymi, mającymi za zadanie zbadanie wysokości regionów poza granicą 20 km, gdzie podobno wzrasta ilość gazów szlachetnych a przede wszystkim cennego helium.

Nauka zdolna dotychczas dotrzeć ledwie do progu stratosfery. „Nieba empiryczne” to jeszcze niezbadane pole doświadczeń naukowych o przelotowym znaczeniu dla ludzkości całej. Kryją się tam tajemnice, zamknięte na razie na siedem pieczęci, a wyrwane wszechświatowi kluczy od tych tajemnic jest dziś najbardziej pasjonującym zagadnieniem światowej nauki.

Dotychczasowe loty ku stratosferze i badania przy pomocy sond atmosferycznych rzuciły już słabe światło na zjawiska zachodzące w rejonach górnych. — Ustalono więc, że warstwa powietrza w miarę wznoszenia się wykazuje spadek temperatury, dochodzący na 13-ty km. do minus 53 stopni. Co do temperatury jeszcze wyższych warstw, zdania uczonych są podzielone. Jedni twierdzą, że poziom temperatury dalszych warstw jest stały, inni zaś jak: Lindemann, Dobson i Whippel doszli do przekonania, że w najwyższych rejonach temperatura stopniowo wzrasta i dochodzi w perysferze do kilku tysięcy stopni gorąca. Na wysokości 100 do 300 km. znajdują się t. zw. warstwa Appletona, w której cząstki powietrza mają być silnie jonizowane. Twierdzą to poważni uczeni jak: Kenelly i Heavside.

Oczywiście twierdzenie, że z czasem po przełamaniu trudności technicznych i wprowadzeniu komunikacji stratosferycznej — ludzkość będzie latać do granic perysfer na kuracje odmladzające, drogą inhalacji helium — byłoby jeszcze przedwczesne. Ale właściwie niema rzeczy nieprawdopodobnych na świecie. Najśmielsze pomysły geniuszu ludzkiego realizują się stopniowo. Czyż przed laty 60-ciu lotnictwo nie wydawało się ogółowi utopią? —

Opanowawszy atmosferę, doszedłszy niemal do granic możliwości rozwojowych lotnictwa w atmosferze pod względem szybkości, jak i pułapu naszych samolotów, ludzkość planuje teraz żądzą poznania i zanalizowania stratosfery, aby ją z kolei móc eksploatować.

Tym się tłumaczy pęd do lotów w stratosferę i olbrzymie zainteresowanie tymi podniebnymi eskapadami uczonych całego cywilizowanego świata. Każda wizyta w stratosferze, to nowa garść wyjaśnień i informacji. Cóż dziwnego że i Polska organizowała bardzo poważnie i starannie pierwszy polski lot do stratosfery.

OGRANICZENIA W SPRZEDAŻY JAJ W SZWECJI

Sztokholm. — Ostatnio wprowadzono w całym kraju ograniczenia w sprzedaży jaj. Przyczyna na porcję miesięczną wynosi po 450 gramów na dorosłą osobę. Zależnie od wielkości — można otrzymać po 7-8 jaj.

Życie codzienne w Czung-Kingu

„Oto Czung-King” — powie- dział pewien przybyły właśnie stamtąd korespondent amerykański, pokazując fotografię. Obraz, jaki ujrzałem, przewyższał wszystkie inne widziane przeze mnie zdjecia wojenne. Na pierwszym planie — szeroki, pokojowy nurt Jang-Tse, za nim, na wzgórzu, miasto. Jaszkrawe słońce pozwala wszystko rozróżnić dokładnie. Widać ruiny obok ruiny, olbrzymie bloki domów i ani jednego nieuszkodzonego gmachu. Za tym polem zniszczenia wznosi się groźne ku niebu ściana ciemnych chmur. Jest to dym pożarów, ku rzu i eksplozji — zwykły prawie codzienny obraz ataku lotniczego...

W tych słowach korespondent niemiecki Herbert Tichy charakterystycznie widok Czung-Kingu, tymczasowej stolicy marszałka Czang-Kai-Szeka i ośrodka długotrwałego oporu Chin przeciwko Japonii.

„Życie w tym piekle — czytamy dalej — wydaje się rzeczą niemożliwą, a jednak, według opowiadań podróżnych, dni powszednie w Czung-Kingu płyną dość normalnie. Miasto jest dzisiaj prawie zupełnie odcięte od świata zewnętrznego. Linia lotnicza przez Hami do Alma Ata w Rosji jest nieczynna od chwili wybuchu wojny niemiecko-sowietkiej. Linie lotnicze do Hong-Kongu i Raungun są, oprócz drogi burmańskiej, jedyne połączenia. Droga burmańska miała w lipcu, mimo pory deszczowej, rekordowy niestęgi. Wzdłuż drogi liczni robotnicy zakładają asfalt, aby z rozpoczęciem pory suchy uczynić powierzchnię odporną na wszelką nieporogę.

Towary europejskie są bardzo drogie ze względu na trudności transportowe. Butelka whisky kosztuje 200 dolarów, butelka piwa 40 dolarów. Wielu Europejczyków odżywia się w...

CALY TOM SŁOWNIKA POSWIECONY JEDNEMU SLOWU

Nankin. — Ukazał się już pierwszy tom największego słownika chińskiego. Chociaż tom ten zawiera 476 stron wielkiego formatu, to jednak omawia on tylko jedno słowo, składające się zresztą zaledwie z dwu liter, a mianowicie słowo „li”.

PROSKOWANIE MIĘSA W ARGENTynie

Buenos Aires. — Jak już poprzednio wspominaliśmy, biologowie argentyńscy wynaleźli skuteczny sposób na proskowanie mięsa, postępując w tym celu podobnie, jak przy proskowaniu mleka.

Po dodaniu odpowiedniej porcji wody, prosek mięsny wraca jak by do normalnej postaci i smakiem, jak i wartościami spożywczymi, przypomina mięso. Wynalazek ten jest szczególnie doniosłym, gdyż pozwala na wykorzystanie i zamagazynowanie znacznych ilości mięsa, którego Argentyna nie może obecnie wywozić za morza. Proskowanie mięsa doskonale się przechowuje, a zresztą w tym stanie zajmuje tylko 1/5 normalnego potrzebnej miejsca. Wreszcie — zamiast statków chłodniczych — można do jego przewozu używać dowolnych transportowców.

KACIK LEKARSKI

Odżywianie, praca i sen

Higieniczny tryb życia, pisze Dr. Franciszek Dulak, sekretarz chicagowskiego dep. zdrowia, zależy oczywiście od trzech ważnych warunków, a mianowicie: odżywiania, pracy i snu. Porządek i umiar w tych warunkach zależnych od siebie warunkach sprzyja zachowaniu zdrowia, przedłuża życie i potęguje główne rysy charakteru, t. j. umiarkowania i opanowania. Względnie odżywianie należy uważać za coś bardzo ważnego, za obowiązek względem własnej osoby. Przede wszystkim po sili powinny być źródłem przy jemności i zadowolenia, dlatego też potrawy winno się przyrządzać zgodnie ze zwyczajami i smakiem.

Dzienna ilość spożywanego pokarmu ulega podziałowi na główne posiłki, między którymi niekiedy włącza się dwa małe posiłki (zakąski). Porządek ten podlega jednemu dużemu wahaniom, znane są bowiem wypadki, gdy ludzie spożywali posiłek raz dziennie, a nawet jeden raz na dwa dni, co jednak nie przeszkodziło im w dojeździe do późnego wieku.

Prawidłowy najbardziej spożywczy odżywian jest spożywanie trzech posiłków dziennie, t. j. śniadania, obiadu i kolacji. Cho-

ciaż śniadanie uważane jest za mniej ważne, jednak o ile wzmnie się pod uwagę fakt, że organizm pozostaje bez pożywienia od siedmiu do ośmiu godzin, to oczywiście po wstaniu rano musi człowiek odczuwać głód, chyba, że je dużo i o późnej godzinie.

W rannych godzinach żołądek powinien być próżny i zanim udamy się do pracy, powinniśmy się dobrze posilić. W takim wypadku duże bardzo znaczenie posiada przyzwyczajenie. O porze rannej żołądek jest najlepiej przygotowany do pobrania pożywnego strawy. Żołądek wymaga jednak pewnej podniety dla swej czynności, dlatego też niektórzy mają zwy czaj wypić trochę wody, aby spłukać żołądek, a inni jedzą owoce, co istotnie sprzyja trawieniu.

HUMOR...

Skrupulatny dłużnik

Grypskiewicz przestał się pokazywać w kawiarniach i wogóle znikł, jak kamień w wodzie. Telefonu nie miał, adresu jego nikt nie znał.

Przecinkowski musiał iść do biura adresowego i dopiero tam dowiedział się, gdzie ma go szukać. Osiem razy, w rozmaitych porach odwiedzał jego mieszkanie — za każdym razem dowiadywał się od służącej państwa, u których Grypskiewicz mieszkał w charakterze sublokatora:

— Pana Grypskiewicza nie ma... A kiedy będzie, to ja nie wiem... Rozmaicie przychodzi — czasem na noc nie wraca. Jak się zdarzy...

DZIECKO CZASU

— Jakiego państwa pan jest obywatelem? — W tej chwili proszę pana, muszę powiedzieć wszystko po kolei. Moja matka była Polką. Mieszkając we Włoszech, wyszła za Francuza.

— No dobrze, ale gdzie się pan urodził?

— Zaraz, proszę pana... a więc wyszła za Francuza. Ja urodziłem się na hiszpańskim okręku, bo rodzice wycemigrowali z Włoch do Hiszpanii. Stamtąd wyjechali, bo mieli zamiar osiąść w Afryce i właśnie urodziłem się, gdy okręt był w drodze do Przyładka Dobrych Nadziei. Jednakże moi rodzice zmienili zamiar i wyjechali zrazo do Kapsztadu do Brazylii. W Brazylii umarli obje, gdy ja miałem zaledwie pięć lat. Zostałem zupełnym sierotą, i w Rio de Janeiro zaadoptował mnie pewien Chińczyk, który powrócił następnie do swojej ojczyzny, a potem wyjechał wraz ze mną do Mandurii. Zamieszkałszy w Mandurii, który wtedy był jeszcze rosyjski. Ale potem wybuchła wojna.

— Niech pan przestanie. — Jedynym miejscem, gdzie pan może uzyskać obywatelstwo jest Liga Narodów...

Mojemu pokoleniu

Potomni, którzy przyjdą, a będą szczęśliwi, Na grobach naszych niechaj wieńców z róż nie kładą, Ale niech nas rycerską salutatą szpadą, Bośmy żołnierze byli — wiarą w jutro żywi...

Na placówkach samotnych staliśmy bez broni, Honoru broniąc życiem, a życia — honorem, I choć rozpacz się legła w naszym sercu chorem, Stuchaliśmy jak tętno dni idących dzwoni...

Śnił nam się biały rumak, co światem przeleci I w bruki miast złotemi uderzy podkowy, Widział nam się dzień wielki na niebie i nowy, Co blaskami mrok nowo wiekowej rozświeci...

I serca w nas walały nadzieją, jak młotem. Na wieść każdą o jutrzni co daleko błyska, I kupię się w obozie około ogniska, Nie spałmy snem słodkim pod naszym namiotem...

Czujny nam duch przewodził i czujne nas strażę Budziły swoim hasłem do czujnego trwania Pod chorągwią, co w górnych obłokach się ślania, A w podziemiach ma święte, ukryte ołtarze...

A więc bez lśniącej zbroi, bez ostrego miecza, Co w boju się o twarde przetypia pęklerze, Przetłumiliśmy na warcie jak prawy rycerze, Gdzie nas honor wiodł kraju i godność człowiecza.

Gospodarka wojenna we Włoszech

Białogród. — Pod tym tytułem biologiczka „Donauzeitung” opisuje kolejne etapy włoskich zarządzeń gospodarczych, które doprowadziły do dzisiejszego stanu rzeczy. Dziennik stwierdza, że we wrześniu br. rozpoczęła się nowa faza włoskiej gospodarki wojennej. „Zablokowanie” rynku metali szlachetnych, wprowadzenie przymusowej rejestracji wszystkich zakupów na sumę powyżej 20 lirów (z wyjątkiem artykułów żywnościowych) — wprowadzono ujednolicone jadłospisy i wstrzymano całkowicie sprzedaż piczywa (z wyjątkiem chleba na kartki). W ten sposób — jak zaznacza „Donauzeitung” — Włochy zbliżają się do totalnej dyscypliny spożywczej. Wszystkie te ograniczenia spożycia stały się już faktem. Łącznie z wykonywaną przez partię faszystowską od lipca br. kontrolą cen i obustronnym nadzorem spekulacji giełdowych ma ją zone zapobiec niepożądanym zmianom kursów jakie mogłyby wynikać ze stabilizacji lira.

Dziennik przypomina, że w odróżnieniu od Niemiec, Włochy nie wkręcały od razu na drogę totalnej gospodarki wojennej, lecz przeżyły ją etapami. Gdy w czerwcu 1940 roku Włochy przystąpiły do wojny zdawało się, że w związku na zapasy, że niema absolutnej potrzeby powszechnej racjonalizacji. — Wprowadzono jednak kontrolę ważnych surowców, jak żelazo, miedź, cynk, węgla i bawełna oraz racjonalizowano spożycie mięsa ze względu na niedostatek tłuszczów.

Dalsze obostrzenie nastąpiło w grudniu 1940 roku przez skoncentrowanie całej uprawiacji w ręku ministra rolnictwa. Drugi etap rozpoczął się na-

wiosnę 1941 roku. Najważniejsze było ustalenie pewnych określonych typów wyrobów tekstylnych, skórzanych i ceramicznych.

Nie mogło to jednak zapewnić ograniczenia konsumcji na większą skalę. Okazało się konieczne dokonanie dalszych kroków i w ten sposób rozpoczęła się we wrześniu trzecia faza. Wspomniane na wstępie „zablokowanie” rynku metali szlachetnych polega na zakazie prywatnej sprzedaży tych metali. Zapasy tych metali u jubilerów są zarejestrowane i oddane do dyspozycji państwa. Ponadto zakazano eksportu artykułów jubilerskich. Nakaz rejestracji zakupów ponad 20 lirów wygląda w praktyce w ten sposób, że każdy, kto czyni dziś we Włoszech takie zakupy, musi posiadać dowód osobisty. Zakup zostaje zarejestrowany przez sprzedawcę na specjalnym formularzu. Zarządzenie to jest pomyslane jako środek odstraszenia dla spekulantów, pragnących gromadzić towary. Ujednolicone jadłospisy wprowadzono w 60.000 zakładach gastronomicznych. Połączając od 1 października w lokalach tych nie wolno swobodnie wybierać potraw. Istnieje tylko jedno menu, które, zależnie od kategorii lokalu kosztuje od 6 do 32 lirów. Każdy posiłek może się składać najwyżej z trzech dan, W dniach „mięsnych” nie wolno podawać potraw z ciasta. „Donauzeitung” stwierdza, że te ograniczenia naruszają dość silnie przyzwyczajenia kulinarne publiczności włoskiej, przyzwyczajonej do indywidualnego doboru potraw. Dziennik wyraża jednak opinie, że są one znoszone przez Włochów ze wzorową dyscypliną.

Kraków jako średniowieczna forteca

Wieloletni król w podziach aż do czasów króla Władysława Łokietka, nałożyli na cechy miejskie obowiązek obwarowania Krakowa, obowiązek wybudowania murów, baszt, barbakanów, usypania wałów i wykopania ocebrowania fosy czyli rowów, napełnianych wodą z Wisły i z rzeki Rudawy. Cechy, bogate, znakomicie wywiązały się ze swego zadania. Staneła więc forteca bardzo silna. Obwarowane klasztory, Gródek i Gród włączono do systemu fortyfikacyjnego. Gródek był stałowiakiem tak warownym, iż wójt krakowski Albert obwarowanych zajęć nie zdołał i musiał się cofnąć.

Jeden ze swoich wczesnych obrazów historycznych trzydziestoparoletni Jan Matejko poświęcił chwili, gdy w 1655 roku król Jan Kazimierz, uchodzący na Śląsk, pod owe czasy w całości należą do Austrii i Habsburgów, zatrzymał się w klasztorze - pustelni O.O. Kamędlów na Krakowskich Bielanach i stamtąd wędrując, wycieczką w gestym ogrodzie klasztornym (ten wędrukt istnieje po dzień dzisiejszy) przez dłuższy czas patrzył się na pałace się przedmieścia Krakowa, gestym wiankiem otaczający mur forteczny, wieże, baszty i barbakańy obronne tego miasta...

Zamianowany przez króla komendantem twierdzy wojewoda Kijowski Stefan Czarniecki, liczący pięćdziesiąty szósty rok życia, był wojownikiem bardzo doświadczonym i bardzo bezwzględny. Obronę miasta przed nacierającymi Szwedami króla Karola Gustawa rozpoczął od całkowitego spalenia przedmieść, jak Kleparz, Piaski, Wesoła, na lewym brzegu i Stradom na prawym brzegu Wisły. Niezmiernie szwedz-

kiej armii obłężniczej korzystanie z domostw i jako kwater i jako punktów wypadów szturmowych.

Kto zna Kraków, ten wie, że już wtedy w siedmiu wieku obejmował on terytorium, dzisiaj ujęte w wieniec zielników i drzew, zwanych jako całość Plantami. Założono je bowiem za czasów Wolnego Miasta, poczynając od 1819 roku, dokładnie na terenach uzyskanych po zasypaniu fosy i rowów, po zniweleniu czyli zrównaniu wałów i zburzeniu murów fortecznych średniowiecznej Krakowa.

Barska upadła w 1772 roku. Z tą chwilą znaczenie Krakowa jako fortecy średniowiecznej skończyło się nieodwołalnie. Stare mury kruszały. Rowy zamieniały się w suchną gnojowiską, jak to zgodzić z prawdą odmawiał Juliusz German w swojej powieści „Amarant”, poświęconej epoce Księstwa Warszawskiego, aż wreszcie Senat Rządzący Wolnego Miasta Krakowa wraz z Okręgiem idąc za powszechną po Kongresie Wiedeńskim modą burzenia murów średniowiecznych, uchwalił zniszczenie fortyfikacji, a nawet i starego Ratusza w Ryнку. Ocalała tylko Wieża Ratuszowa, Brama Floriańska i dwie obecne baszty z urużkami murów oraz Barbakan.

Na miejsce murów bogaty dzierżawca Loterii Liczbowej Florian Straszewski własnym kosztem założył Planty. W latach osmdziesiątych przeszłego stulecia wdziczące miasto uczciło pamięć Floriana Straszewskiego pomnikiem u wylotu ulicy Lubicz.

Stefan DOBRYCZ

Trzy kampanie: w Polsce, we Francji i w Rosji

Znakomity krytyk wojskowy, generał Brossé, omawia na łamach dziennika „Le Soir de Lyon” metody walki zastoso-

Wojna — powiada autor — jest wiedzą czysto-doświadcza-

Obecnie od 2 lat stopniowo do-

Kampania w Polsce

Kampania w Polsce z wrześ-

Ofensywy przeprowadzały dy-

Podobnie otoczenie Leningra-

Kampania we Francji

Niekorzystne warunki, w ja-

Można było sądzić, że metoda

Kampania w Rosji

Tymczasem wyniki wojny ro-

działań wojennych, w Polsce

Ale na południe od błot Pry-

Formacje pancerne musiały

Nawrót do dawnych metod

Ten nawrót do dawnych form

Wreszcie, podczas gdy na U-

Jak w 1914 — 1918 r.

Tak więc w obecnym okresie

Należy zatem stwierdzić, iż

SŁOWNIK NA BILECIE WIZYTOWYM

Dziela benedyktynskiej iście

Kampania w Rosji

Czy będziemy mieli krew z mleka?

Szpitala amerykańskie zajęte

Leżąc ostatnie znamienne od-

NAJLEPSI PLYWACY SWIATA

Mieszkańcy wysp Sandwich

Arabowie są również śmiały-

Powolna mowa leczy skutecznie jakanie

Nowoczesna medycyna prze-

Główny powód niemiejętno-

PIWO A SZKORBUT

Południowo-afrykańscy kra-

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

NIEMCY I WŁOSI OPUSZCZAJĄ AFGANISTAN

Kabul. — Rząd Afganistanu

ster może któregoś dnia uczynić

Dr. Whipple, który w r. 1934

Eksperymety przeprowadza

Dr. Whipple i jego współprac-

Z dokonanych dotychczasow-

Jeżeli ciało można pomóc

KĄCIK DLA DZIECI

Co się żyrafie przytrafiło

Ho, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Projekt reformy pisowni niemieckiej

W tygodniku niemieckim „Das

Dr. Whipple, który w r. 1934

Eksperymety przeprowadza

Dr. Whipple i jego współprac-

Z dokonanych dotychczasow-

Jeżeli ciało można pomóc

KĄCIK DLA DZIECI

Co się żyrafie przytrafiło

Ho, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

Widzi: dzieci i ślizgawka...

Do, tramwaje, samochody,

DROBNE OGŁOSZENIA

Drobne ogłoszenia umieszczone w „Wiariusie Polskim” przyniosą dobrą i szybkie rezultaty —

Jeżeli

poszukujecie pracy potrzebujecie ludzi do pracy macie coś do sprzedania macie coś do wynajęcia

Wyślijcie naszemu czytelnikowi czekającemu na waszą odpowiedź

CENA: 15 fr. za jednorazowe najniższe ogłoszenie.

Samouczek języka francuskiego

„Moja metoda” prof. P. Hardy'ego

— Cena 20,— fr.

oraz

„L'ARTICLE” prof. B. Hamel'a

— Cena 6,50 fr.

Jeżeli nabyła za przedmiotem nadaniem całkowitej należności plus 2,50 frs. na koszt przesyłki na adres:

DĄBROWIECKI Stanisław

Hôtel Terminus - GRENOBLE (Isère)

W najbliższym czasie ukaze się tegoż autora następny zeszyt gramatyki francuskiej „L'Emploi des temps”.

KINA W LYONIE

CINEJOURNAL — Księżniczka Angkoru — Fabrykacja perfum — Aktualności — Film rysunkowy.

PATHE-PALACE — Piste Zycie z Fernandem.

ROYAL — Volpone z Harry Baur.

DZIENNIK MARZEN I UTOPII

Wiadomo było powszechnie, że John D. Rockefeller za życia otrzymywał co rano numer „New York Times’a”, drukowany jedynie i specjalnie na użytek miliardera, malującego świat, w którym rzekomo całkowicie już zatrumfowały jego idee filantropijne. Pomysł ten ogromnie przypadł do gustu jednemu z amerykańskich dziennikarzy, który zmęczony ciągłym pisaniem o rzeczach przykrych, zaczął wydawać piśmiok, malując świat takim, jakim by go chciał widzieć.

Abby pozwolił czytelnikom lepiej się rozkoszować tymi utopijnymi wiadomościami, pismo to zachowało rubrykę zatytułowaną — słusznie nieściele „Koszmary”. W dziale tym zdawało się, że wydarzeń rzeczy wistych na świecie. Poszczególnym objawom okazał się fakt, iż ten rodzaj humoru dziennikarskiego spotkał się z dużym sukcesem...

JAKA TEMPERATURA PANUJE POD KAPELUSZEM?

Ułożono w Londynie zmierzyc temperaturę, jaka panuje pod kapeluszem, w chwili gdy ten lub ta, która go nosi, porusza się na ulicy. Temperatura zewnętrzna wynosiła w dniu eksperymentu 79 stopni Fahrenheita w cieniu.

Pod kapelusze kilku osób włożono termometry. Po pięciu minutach odczytano temperaturę. Pod kapeluszem panamskim znaleziono temperaturę 86 stopni Fah., pod kapeluszem jasnopopielatym 83 stopni, pod popielatym cylindrem 89, pod filcowym kapeluszem brązowym 94, pod twardym kapeluszem czarnym z dziurkami wentylacyjnymi 98, tyleż samo pod filcowym, niebieskim kapeluskiem damskim. Najwyższą temperaturę osiągnął czarny cylinder, a mianowicie 103 stopnie Fahrenheita.

Najniższą temperaturę 3-eh pierwszych kapeluszy zawdzięczały ich właściciele jasnej ich barwie, gdyż jasne powierzchnie mniej absorbują ciepła słonecznego.

NAJWIECEJ WITAMIN ZAWIERA... TRAWA

Nowy Jork. — Stowarzyszenie Chemików Amerykańskich ustaliło ostatnio — po długich doświadczeniach i próbach, iż najbardziej bogata w witaminę rośliną jest właśnie zwykła trawa. Obliczenia laboratoryjne wykazały bowiem, iż zawiera ona:

- 23 razy więcej witamin „A”, niż marchew,
- 9 razy więcej witamin „B”, niż zielone jarzyny,
- 14 razy więcej witamin B-2 i C niż we wszystkich innych produktach żywnościowych.

Dlatego też np. mleko jest najbardziej „kompletnym” pożywieniem, a już w czasach starożytnych ludzie potrafili żyć, odżywiając się wyłącznie trawą (np. Nabuchodonozor).

W Stanach Zjednoczonych zbudowano już trzy wielkie fabryki, które zajmą się produkcją witamin z trawy i zamiana tej rośliny w artykuły spożywcze jak np. — chleb witaminowy, ciastka, zupy i t. p.

RÓZNE

Poszukuje się od 1-go listopada rzetelnego **ROBOTNIKA** do prac rolnych, umiejącego obskoczyć się z wółami. Wynagrodzenie stosownie do umowy. Zgłoszenia do: **NYKTEL Józef — Chiquetier Cne de Terres (Hte Vienne) Nr. 512...**

KOBIETA w wieku 50 lat poszukuje miejsca jako gospodyni do wszelkich prac domowych i hodowli drobiu względnie służącej do pracy w kuchni i na roli. Zgłoszenia do: **Norek Agnès — la Seauve par VALIERES — (Creuse). (513...**

Potrzebna od zaraz WDOVA lub starsza panna do zaopiekowania się dwójmą dziećmi (lat 7 i 12), pozostających po zmarłej matce. Całe utrzymanie i wynagrodzenie. — **Jan Kędziński, La Flache Sorbiers (Loire). (516...**

POSZUKIWANIA

SIDOR Michał chez Mr **Franczak** au Rocher Belmont (Gers), poszukuje bratowej swojej **SIDOR** Marii wraz z synem **Wacławem**, zamieszkałych przed wojną w dep. Ardennes. (513...

„Zbiór nowel i powieści”

Sienkiewicz, Reymont, Zeromski, Kaden - Bandrowskiego, Malczewskiego,

oto książka objętości ok. 100 stron, którą można nabyć w Administracji „WIARUSA POLSKIEGO”

Cena 6. — fr. — plus koszty przesyłki 1. — fr.

Przy zamówieniach ponad 10 egzemplarzy udziela się zniżki. Wysokie uskuteczni się natychmiast po odbiorze pieniędzy. Na odwrocie odciska mandatu pocztowego należy dopisać: „na książkę”

Administracja „Wiariusza Polskiego”

KTO I KIEDY WYNALAZŁ ZEGAR SPRĘŻYNOWY?

Pierwszym wynalazcą zegara — nie był żaden mechanik. Wynalazku tego dokonał papież Sylwester II. Wynalazł on w XI wieku zegar kółkowy. Czasomierz ten, pomimo, iż był istnym arcydziełem — nie dopisywał.

Brakło mu bowiem jeszcze najważniejszego składnika: wahadła, wynalezione dopiero przez sławnego astronoma włoskiego Galileusza. Już na sto lat przedtem w 1495 r. udało się słusarzowi norwiderskiemu Piotrowi Hehleinowi stworzyć zegarek kieszonek. Istniejąca w archiwach miasta Norwibergii kronika podaje o tem ńa stepujące ciekawe szczegóły:

Kiedy po długich wysiłkach udało się Hehleinowi dopiąć zegar do celu, żona jego, znalazłszy w jego nieobecności ten cudowny aparat, była przekonana, że to jakaś „szluzka diabła” i bez namysłu — rozbiła zegarek na miazgę. Biedny Hehlein popadł w melancholię, aż wreszcie zgłosił się u burmistrza i oskarżywszy się sam o „pakt z szatanem”, prosił, by go zamknięto do więzienia. Uczyniono zadość jego prośbie, uważając go za pozbawionego rozumu. W więzieniu Hehlein mógł spokojnie stworzyć poraż drugi zegarek, który szybko rozpowszechnił się w całej Europie.

Emp. de la PRESSE LYONNAISE 46, rue de la Charité, LYON (Rhône). Le Gérant: L. GUILLET.